VÝROČNÁ SPRÁVA STÁLEJ PRACOVNEJ KOMISIE LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SR NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV ZA ROK 2020

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Úvodné slovo predsedu Stálej pracovnej komisie na posudzovanie vybraných vplyvov

Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR predkladá výročnú správu o svojej činnosti za rok 2020. Ministerstvo hospodárstva SR považuje lepšiu reguláciu za jednu zo svojich kľúčových priorít.
Rok 2020 bol mimoriadne náročným rokom pre všetky sféry života doma i vo svete a jeho ekonomické aj zdravotné dôsledky postupne odhaľujeme. Napriek situácii, ktorá nastala v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 a potrebe zo strany vlády SR promptne (a legislatívne) reagovať na situáciu, si Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov svedomito plnila svoju prácu.

Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR neustále pracuje aj na zlepšovaní systému posudzovania vplyvov regulácie, ktorý je nástrojom pre informované vládnutie. Som preto veľmi rád, že sa odborníci zo Slovenska aktívne zúčastňujú stretnutí na túto tému aj na úrovni Európskej únie a Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. Slovenská republika stále považuje túto problematiku za kľúčovú a kladie dôraz na aplikovanie nástrojov, ktoré z nej vyplývajú. V tomto zmysle bol rok 2020 pre Slovensko kľúčový. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj spolu s expertmi z Ministerstva hospodárstva SR aktívne spolupracovali na príprave materiálu *„Hodnotenie regulačnej politiky Slovenskej republiky“*, ktorý bol vypracovaný v rámci národného projektu *„Zlepšovanie podnikateľského prostredia a hodnotenie politík v kompetencii MH SR*“. Viac o výsledkoch tohto hodnotenia sa dočítate aj v tejto výročnej správe. Pevne verím, že tento dokument bude slúžiť pre najbližšie obdobie ako ukazovateľ smeru, ktorým by sa mala lepšia regulácia na Slovensku uberať.

Dovoľte mi, aby som sa na tomto mieste poďakoval predovšetkým členom Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR a ich spolupracovníkom za ich činnosť, odborné stanoviská k materiálom a trpezlivosť. Zároveň chcem vyzdvihnúť prácu odborných pracovníkov Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR, ktorí zabezpečujú koordináciu celého procesu. Do ďalšieho obdobia želám všetkým veľa úspechov pri ich dôležitej práci.

PhDr. Ján Oravec, CSc.
Štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR a
Predseda Stálej pracovnej komisie Legislatívnej
rady vlády SR na posudzovanie vybraných
vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR

Obsah

Úvod....2
Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov....2
Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov....3
Proces posudzovania vybraných vplyvov podľa jednotnej metodiky platnej od 1. 4. 2016....4
Uplatňovanie JM v praxi za rok 2020....6
Analýza OECD: Hodnotenie regulačnej politiky Slovenskej republiky....12
Záver....15

Úvod

Regulácia predstavuje rozmanitý súbor nástrojov, ktorými verejná správa stanovuje požiadavky voči podnikateľom, občanom a ďalším dotknutým subjektom. Regulácie zahŕňajú zákony, oficiálne a neoficiálne výnosy, sekundárne právne predpisy vydané všetkými úrovňami verejnej správy, ako aj predpisy vydané mimovládnymi alebo samoregulačnými orgánmi, na ktoré verejná správa delegovala regulačné právomoci.

V roku 2012 vydala Rada OECD Odporúčania pre regulačnú politiku a vládnutie[1], ktoré by mali byť uplatňované ministerstvami, regulačnými orgánmi a orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže na národnej úrovni. Členovia OECD, vrátane Slovenska, by na základe uvedených odporúčaní a zásad mali prijímať primerané kroky na uplatňovanie vysokých štandardov regulačnej politiky, zlepšenia regulačných procesov a uplatňovať rozumné využívanie regulácie v snahe presadzovať hospodárske, sociálne a environmentálne politiky. Zapracovanie jednotlivých odporúčaní OECD do nástrojov lepšej regulácie sa v SR uskutočňuje prostredníctvom aktivít v rámci Stratégie lepšej regulácie – RIA 2020 a národného projektu „Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politík v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR“.

Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov

Významným nástrojom v oblasti lepšej regulácie, navrhovaným v rámci Odporúčaní OECD, je začlenenie posudzovania vplyvov regulácie do počiatočných štádií formulovania nových regulačných návrhov spolu s presným vymedzením ich cieľov a vyhodnotením, či je regulácia potrebná a ako môže byť čo najviac účinná a efektívna pri dosahovaní týchto cieľov.

V podmienkach Slovenskej republiky je posudzovanie vplyvov regulácie napĺňané prostredníctvom Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „JM“) schválenej uznesením vlády SR č. 24/2015 s účinnosťou k 1. 10. 2015[2]. Posudzovanie vplyvov regulácie v zmysle Odporúčaní OECD sa zameriava iba na vplyvy materiálov legislatívnej povahy. Proces v podmienkach SR ide nad rámec odporúčaní, pretože zahŕňa posúdenie vplyvov aj nelegislatívnych materiálov, a taktiež návrhov predbežných stanovísk k návrhom aktov EÚ.

Posudzovanie vplyvov dopĺňa, ale nenahrádza rozhodovací proces.

Posudzovanie vplyvov je nástroj, ktorého zámerom je určenie predpokladaných vplyvov materiálov legislatívneho aj nelegislatívneho charakteru predkladaných na predbežné a v ďalšej fáze na medzirezortné pripomienkové konanie. V súčasnej dobe sú posudzované vplyvy na verejné financie, sociálnu situáciu obyvateľstva, podnikateľské prostredie (aj špecificky na malé a stredné podniky), životné prostredie, služby verejnej správy pre občana a na informatizáciu spoločnosti. Posudzovanie vplyvov má za cieľ poskytnúť dostatočné

[1] OECD: Recommendation of the Council on Regulatory Policy and Governance, dostupné online na: http://www.oecd.org/governance/regulatory-policy/2012-recommendation.htm

[2] Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov bola novelizovaná uznesením vlády SR č. 513 zo 16. 09.2015, a uznesením vlády SR č. 76 z 24.02.2016.

množstvo kvalitných informácií pre rozhodovanie vlády SR alebo iných rozhodovacích orgánov, taktiež predstavuje podporu pre politické rozhodovanie a informovanie verejnosti o pripravovaných zmenách a zámeroch v oblastiach, ktoré sa ich dotýkajú. Posudzovanie vplyvov dopĺňa, avšak v žiadnom prípade nenahrádza rozhodovací proces.

Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov

Za uplatňovanie JM v praxi v podmienkach Slovenskej republiky zodpovedá Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR (ďalej len „Komisia“), ktorá bola zriadená k 1. októbru 2015 v zmysle uznesenia vlády SR č. 24/2015 v znení uznesenia vlády SR č. 55/2015. Činnosť Komisie spočíva najmä v metodickej podpore spracovateľom doložky vybraných vplyvov (ďalej len „doložka“) a analýz vplyvov, vo vypracovaní písomného stanoviska k materiálom zaslaným na predbežné pripomienkové konanie alebo záverečné posúdenie a v oboznamovaní predkladateľa so stanoviskom Komisie a v udeľovaní výnimky z uplatňovania JM.

Komisia je zložená z predsedu, tajomníka a ôsmich stálych členov. Za administratívnu stránku Komisie zodpovedajú odborní pracovníci pri Ministerstve hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“), ktoré je v zmysle JM koordinátorom posudzovania vplyvov v SR. Predsedom Komisie sa po voľbách do NR SR stal PhDr. Ján Oravec, CSc., štátny tajomník MH SR. Členov Komisie tvorili v roku 2020 nasledovní zástupcovia za jednotlivé orgány a inštitúcie:

Členovia Stálej pracovnej komisie na posudzovanie vybraných vplyvov

- Ministerstvo financií SR – Ing. Martin Michlo, zodpovedný za vplyvy na rozpočet verejnej správy
- Ministerstvo hospodárstva SR – Ing. Jana Kiššová, zodpovedná za vplyvy na podnikateľské prostredie
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – Mgr. Lucia Fašungová, PhD., zodpovedná za sociálne vplyvy
- Ministerstvo životného prostredia – Ing. Veronika Antalová, zodpovedná za vplyvy na životné prostredie
- Ministerstvo vnútra SR – JUDr. Lucia Kapralová, zodpovedná za vplyvy na služby verejnej správy pre občana
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR – JUDr. Jaroslav Petržel, zodpovedná za vplyvy na informatizáciu
- Úrad vlády SR – JUDr. Michal Malatinský, PhD.
- Slovak Business Agency – Ing. Marián Letovanec, zodpovedný za vplyvy na malé a stredné podniky

Úlohou odborných pracovníkov pri MH SR pre potreby Komisie je najmä metodicky koordinovať proces posudzovania vplyvov v súlade s JM, vypracovávať stanoviská Komisie,

koordinovať proces konzultácií, komunikovať s predkladateľmi a Komisiou a administrovať činnosť a rokovania Komisie.

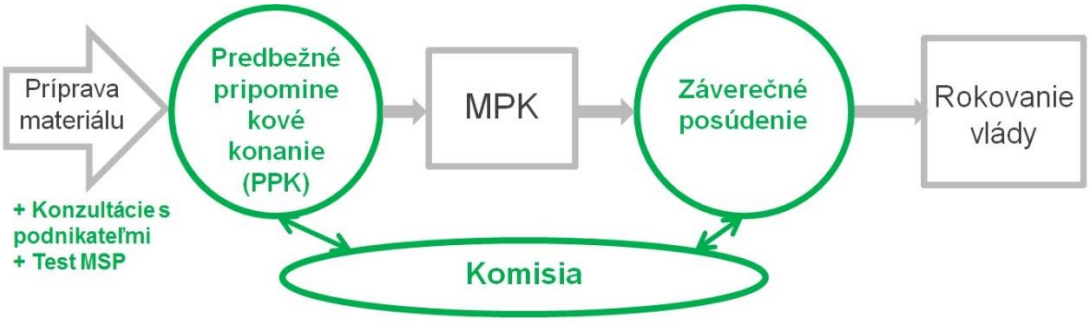
Komisia do procesu posudzovania vplyvov pravidelne zapája aj niekoľko organizácií združujúcich podnikateľov, ktoré majú možnosť sa k predkladaným materiálom vyjadriť.

V roku 2020 sa Komisia stretla na zasadnutí jedenkrát. Témami rokovania boli predovšetkým zavedenie princípu „1 in – 1 out“, ktoré bolo v priebehu roka 2020 zo strany MH SR pripravované. V tejto súvislosti sa diskutovalo aj o aktualizácií Jednotnej metodiky, ktorá bola nevyhnutná na zavedenie tohto princípu. Ďalšie zmeny sa týkali potreby úpravy niektorých ustanovení Jednotnej metodiky (napr. zrušenie možnosti skrátenia PPK či ZP), úpravy formulára doložky vplyvov a doplnenia vplyvu na rodinu, manželstvo a rodičovstvo do doložky vplyvov a ďalšie.

Proces posudzovania vybraných vplyvov podľa jednotnej metodiky platnej od 1. 4. 2016

Základom procesu posudzovania je predbežné pripomienkové konanie, ktoré sa realizuje v prípade definovania aspoň jedného z vplyvov a predchádza medzirezortnému pripomienkovému konaniu. Celkový proces posudzovania je zobrazený v nasledujúcej schéme.

Zapojenie Komisie v legislatívnom procese

JM sa vzťahuje na prípravu legislatívnych i nelegislatívnych materiálov, ktorých súčasťou je uznesenie vlády SR, a takisto aj na prípravu predbežných stanovísk k návrhom aktov EÚ. Predkladateľ uplatňuje JM prostredníctvom vypracovania doložky vybraných vplyvov a príslušných analýz vplyvov k predkladanému materiálu. Doložka a analýzy, vypracované v priebehu prípravy samotného materiálu, tvoria prílohu k materiálu predkladanému na rokovanie vlády SR. Doložka obsahuje posúdenie vplyvov predkladaného materiálu na niektorú z nasledujúcich oblastí:

- rozpočet verejnej správy,
- podnikateľské prostredie (vrátane testu vplyvov na malé a stredné podniky),
- sociálna oblasť,
- životné prostredie,

- informatizácia spoločnosti a
- služby verejnej správy pre občana.

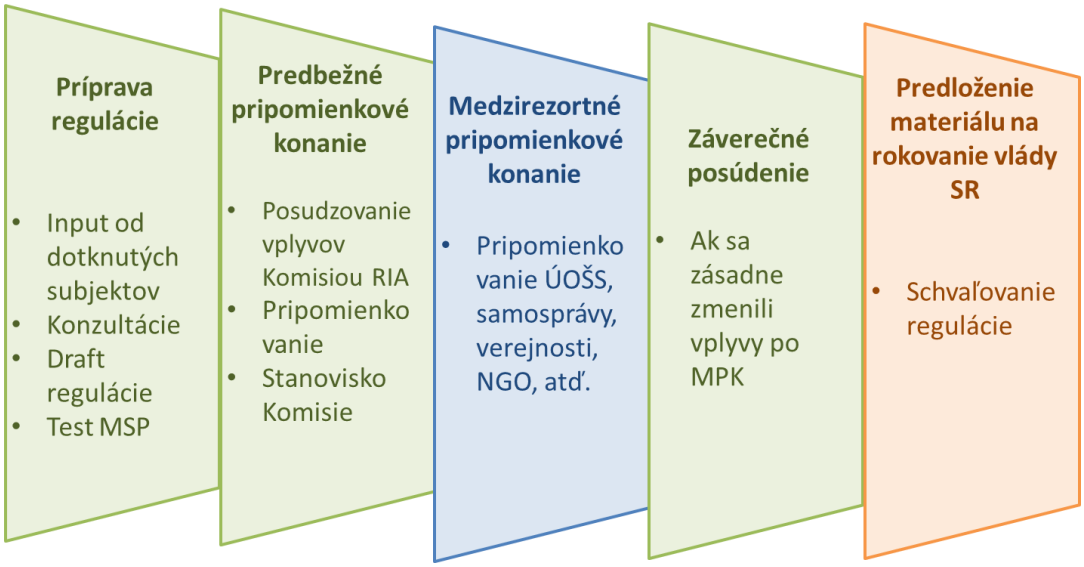
V prípade identifikácie niektorého z vplyvov je predkladateľ povinný vypracovať podrobnú analýzu vplyvov materiálu na predmetnú oblasť alebo oblasti vplyvov. JM navyše zavádza povinnosť vykonať konzultácie s podnikateľskými subjektmi v prípade, ak materiál má predpoklad ovplyvniť podnikateľské prostredie, a o ich vykonaní rozhodne MH SR. Konzultácie s podnikateľskými subjektmi prebiehajú pred uskutočnením PPK. Výsledok konzultácií tvorí súčasť spracovania analýzy vplyvu materiálu na podnikateľské prostredie. MH SR môže takisto rozhodnúť o potrebe vykonať test vplyvov materiálu na malé a stredné podniky (ďalej len „test MSP"), ktorý v takom prípade tiež tvorí súčasť analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie. Test MSP vypracováva Slovak Business Agency (ďalej len „SBA") v spolupráci s predkladateľom materiálu. V priebehu roka 2017 bol realizovaný jeden Test MSP, konkrétne k novele pracovnej zdravotnej služby. Pomocou Testu MSP bola dosiahnutá úspora na strane podnikateľov vo výške takmer 10 miliónov eur.

Komisia v rámci PPK posúdi, či predkladateľ uviedol a analyzoval vplyvy navrhovaného materiálu reálne, správne a v dostatočnom rozsahu, a tiež či identifikoval všetky dotknuté subjekty v súlade s JM. V nadväznosti na toto posúdenie Komisia vydá súhlasné stanovisko, súhlasné stanovisko s návrhom na dopracovanie alebo nesúhlasné stanovisko. Stanovisko Komisie tvorí súčasť doložky, resp. prílohu predkladaného materiálu na rokovanie vlády SR. Je nutné poznamenať, že stanovisko Komisie nie je pre rozhodovanie záväzné. Nesúhlasné stanovisko Komisie preto neznamená zastavenie schvaľovacieho procesu materiálu, ale tvorí výlučne podklad pre rozhodovanie vlády SR a ďalších subjektov zapojených do procesu prijímania legislatívnych a nelegislatívnych materiálov. V prípade nesúhlasného stanoviska však predkladateľ má možnosť zohľadniť vznesené pripomienky prepracovaním doložky, resp. analýzy vplyvov. Následne sa v praxi uplatňuje postup, kedy predkladateľ opätovne predloží materiál na posúdenie Komisii.

Po vykonaní PPK je materiál v rámci štandardného procesu postúpený do medzirezortného pripomienkového konania (ďalej len „MPK"). V prípadoch, kedy z dôvodu zásadnej obsahovej zmeny predkladaného materiálu dôjde k opätovnému posúdeniu vplyvov materiálu v zmysle JM, predkladateľ musí materiál spolu s doložkou a relevantnými analýzami predložiť Komisii na záverečné posúdenie. Prax však ukazuje, že do záverečného posúdenia sa dostávajú aj materiály, ktorých vypracovaná doložka vybraných vplyvov alebo analýzy sa stanú predmetom pripomienky v rámci MPK zo strany pripomienkujúcich ministerstiev.

V rámci procesu záverečného posúdenia predkladateľ doplní, resp. prepracuje doložku vybraných vplyvov a analýzy na základe pripomienok z MPK, a takto doplnené materiály zašle Komisii na záverečné posúdenie. Komisia, rovnako ako v prípade PPK, vydá po preskúmaní doplnenia alebo prepracovania doložky a analýz stanovisko, ktoré predkladateľ priloží k doložke ako prílohu. Kompletný materiál následne predkladateľ postúpi do ďalšieho legislatívneho procesu. Aj v prípade záverečného posúdenia nesúhlasné stanovisko neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu.

Legislatívny proces v prostredí SR

Ako je možné vidieť vo vyššie uvedenej infografike, Komisia je zapojená do väčšej časti legislatívneho procesu v prostredí SR (svetlozelená farba). Zároveň aj v MPK majú členovia Komisie možnosť (hoci samostatne za svoje rezorty) pripomienkovať a kontrolovať kvalitu a obsah materiálu.

Uplatňovanie JM v praxi za rok 2020

Za rok 2020 Komisia vydala celkovo 191 stanovísk, z toho 161 k materiálom, ktoré boli predložené na PPK a 30 k materiálom v rámci záverečného posúdenia. Pri 8 materiáloch požiadal ich predkladateľ o udelenie výnimky z procesu podľa JM (všetky výnimky Komisia odsúhlasila). Komisia zároveň evidovala 10 materiálov, ktoré porušili proces (t. j. materiál bol súčasne, alebo takmer súčasne, predložený aj do PPK aj do MPK).

Počet posúdených materiálov sa znížil

Znížený počet posúdených materiálov možno pripísať predovšetkým voľbám do NR SR a kreovaniu novej vlády. Z tohto dôvodu bola legislatívna aktivita najmä v prvej polovici roka 2020 utlmená, čo sa prejavilo aj nižším počtom posúdených materiálov zo strany Komisie. Ďalším faktorom bola pandemická situácia. Keďže najmä na začiatku pandémie na jar roku 2020 bolo potrebné promptne (aj legislatívne) reagovať, bolo využívané skrátené legislatívne konanie častejšie. Komisia RIA však v tomto prípade nemala právomoc zasahovať a riešiť oprávnenosť skráteného legislatívneho konania, ani sa vyjadriť k vplyvom takto predložených materiálov.

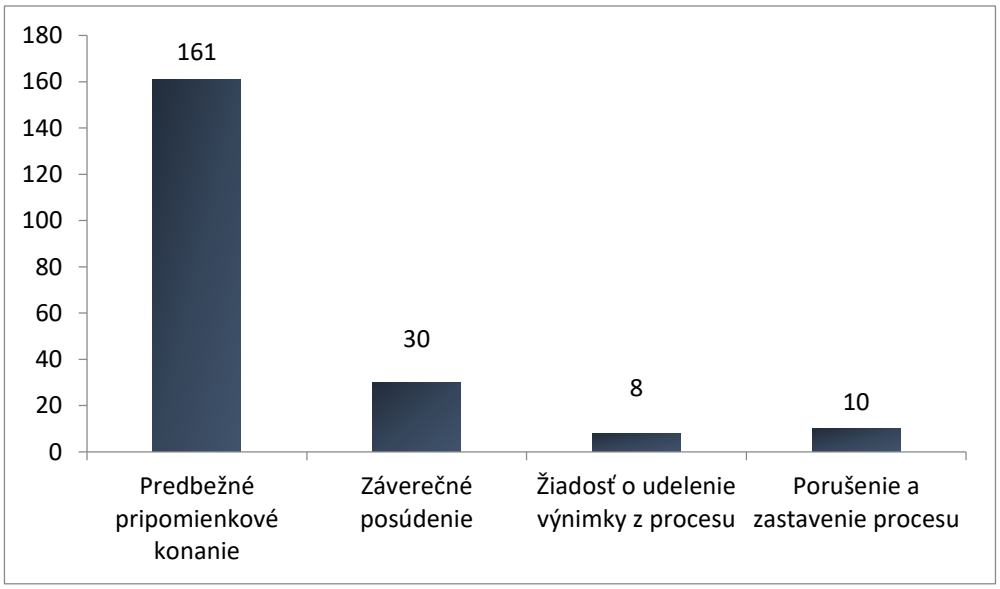
	2020	2019	2018	2017	*2016*
Celkový počet stanovísk (vydaných v PPK a ZP)	**191**	**258**	**310**	**324**	**242**
Stanoviská v rámci PPK podľa typu stanoviska					
Súhlasné	27	36	58	67	51
Súhlasné s návrhom na dopracovanie	35	73	91	95	60
Nesúhlasné	99	104	128	127	70
CELKOVO	**161**	**213**	**277**	**289**	**181**
Stanoviská v rámci záverečného posúdenia podľa typu stanoviska					
Súhlasné	4	15	11	13	16
Súhlasné s návrhom na dopracovanie	6	13	14	11	18
Nesúhlasné	20	17	8	11	27
CELKOVO	**30**	**45**	**33**	**35**	**61**
Žiadosti k udeleniu výnimky z procesu (všetky schválené)	8	8	4	2	15
Materiály, ktoré porušili proces podľa JM	10	6	9	3	10

Zdroj: štatistika MH SR

Medziročne sa znížil počet posudzovaných materiálov v roku 2020 o 25 % na celkových 191 materiálov. V rámci PPK sa počet stanovísk Komisie medziročne znížil o 10 %, v procese záverečného posúdenia Komisia vydala o 33 % menej stanovísk. Počet materiálov, o ktorých Komisia zistila, že porušili proces stanovený Jednotnou metodikou, narástol zo 6 na 10. Počet udelených výnimiek z procesu podľa Jednotnej metodiky ostal nezmenený a ustálil sa na počte 8.

Najviac materiálov komisia posúdila v rámci PPK

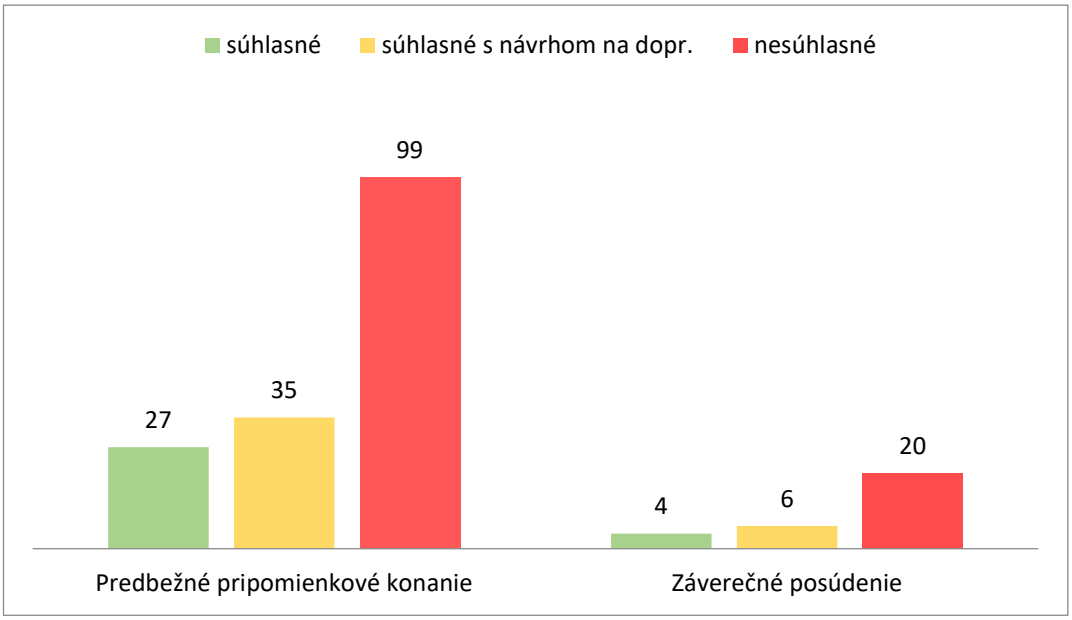
Graf č. 1: Štatistika počtu stanovísk Komisie podľa typu procesu (2020)

Zdroj: štatistika MH SR

V PPK vydala Komisia 27 súhlasných stanovísk, 35 súhlasných stanovísk s návrhom na dopracovanie a 99 nesúhlasných stanovísk. V záverečnom posúdení sa Komisia vyjadrila súhlasne 4-krát, súhlasne s návrhom na dopracovanie 6-krát a nesúhlasne 20-krát.

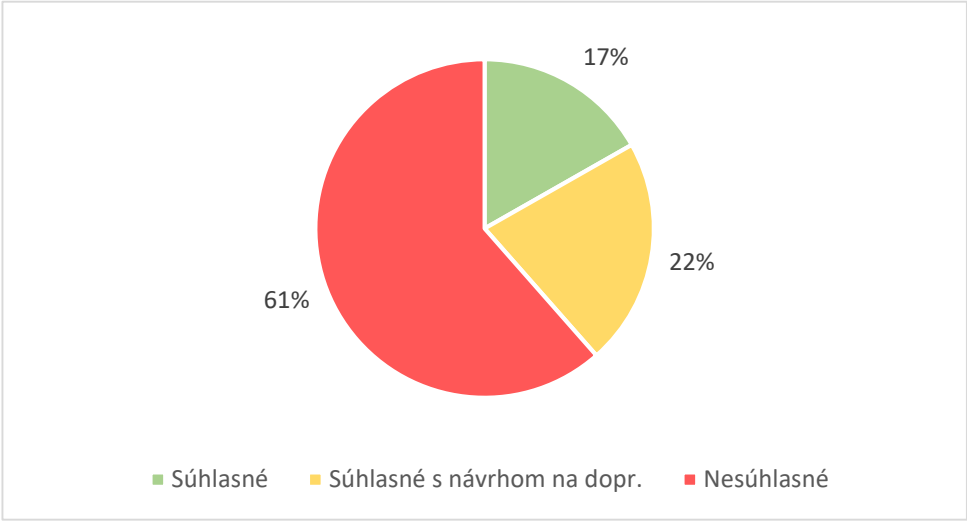
Graf č. 2: Štatistika počtu stanovísk Komisie podľa typu stanoviska (2020)

Zdroj: štatistika MH SR

Percentuálny podiel nesúhlasných stanovísk v PPK aj v ZP presiahol viac ako polovicu. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že Komisia vydávala nesúhlasné stanoviská najmä z dôvodu nedostatočne a nekvalitne vypracovaných príslušných analýz vplyvov. V rámci PPK bolo 61 % stanovísk nesúhlasných, 17 % súhlasných a 22 % súhlasných s návrhom na dopracovanie.

Graf č. 3: Štatistika percentuálneho podielu stanovísk v PPK (2020)

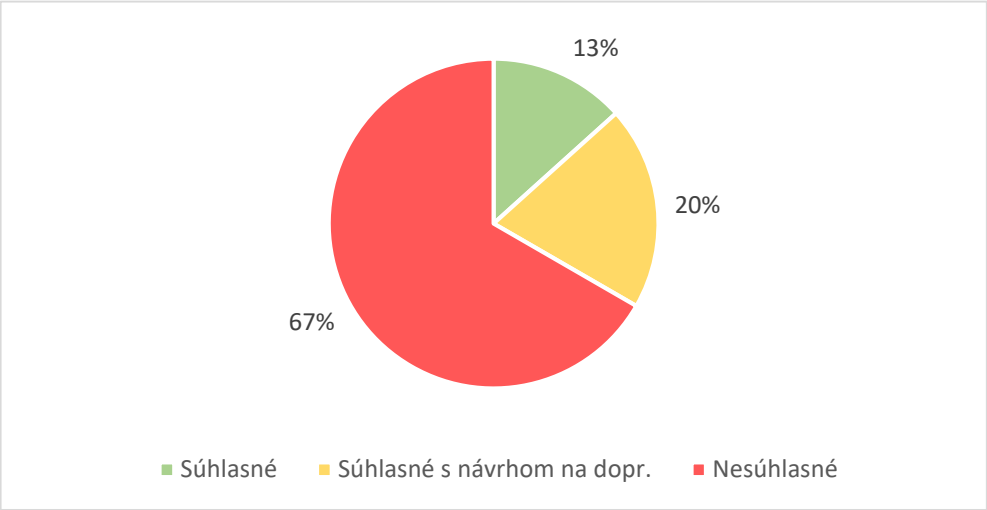

Zdroj: štatistika MH SR

Podiel nesúhlasných stanovísk Komisie v rámci PPK aj záverečného posúdenia dlhodobo prekračuje 50 % všetkých stanovísk

V rámci ZP bol pomer takmer identický. Zo všetkých stanovísk vydaných v ZP tvorilo 67 % nesúhlasných, 13 % súhlasných a 20 % súhlasných s návrhom na dopracovanie.

Graf č. 4: Štatistika percentuálneho podielu stanovísk v ZP (2020)

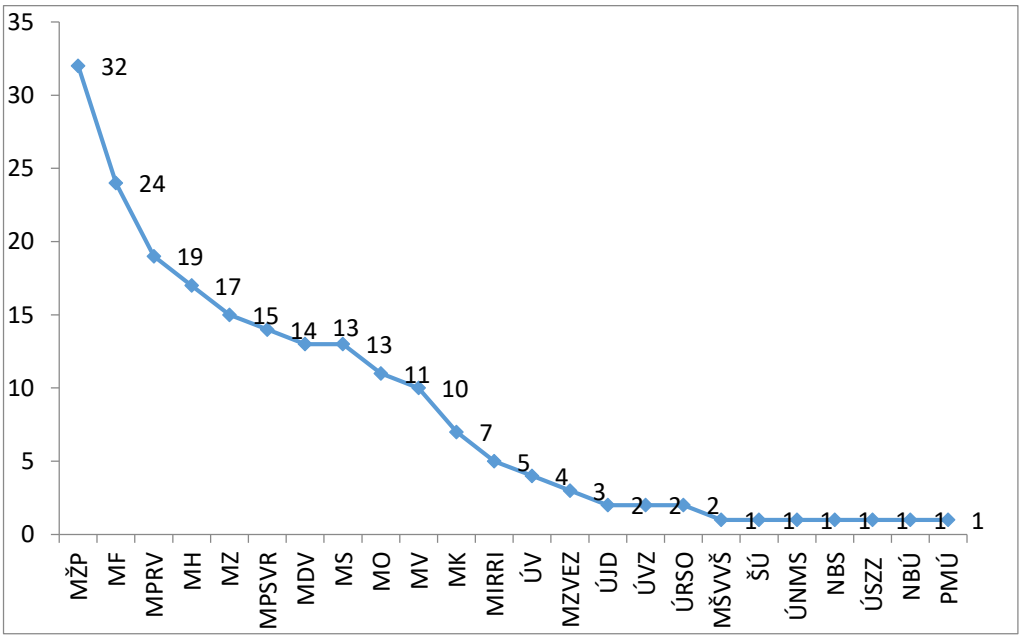

Zdroj: štatistika MH SR

V rámci MPK bolo posúdených celkovo 510 materiálov, z toho posúdením PPK prešlo 52 materiálov, čo je 10 % z celkového počtu. Zvyšné materiály nemali vyznačené vplyvy (či už z úmyselných alebo objektívnych príčin), alebo boli predložené do legislatívneho procesu ako poslanecké návrhy.

Najviac materiálov, 32, predložilo za dané časové obdobie Ministerstvo životného prostredia SR, nasledovalo Ministerstvo financií SR s 24 materiálmi, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR s 15 materiálmi. Ostatné inštitúcie predložili menej ako 15 materiálov.

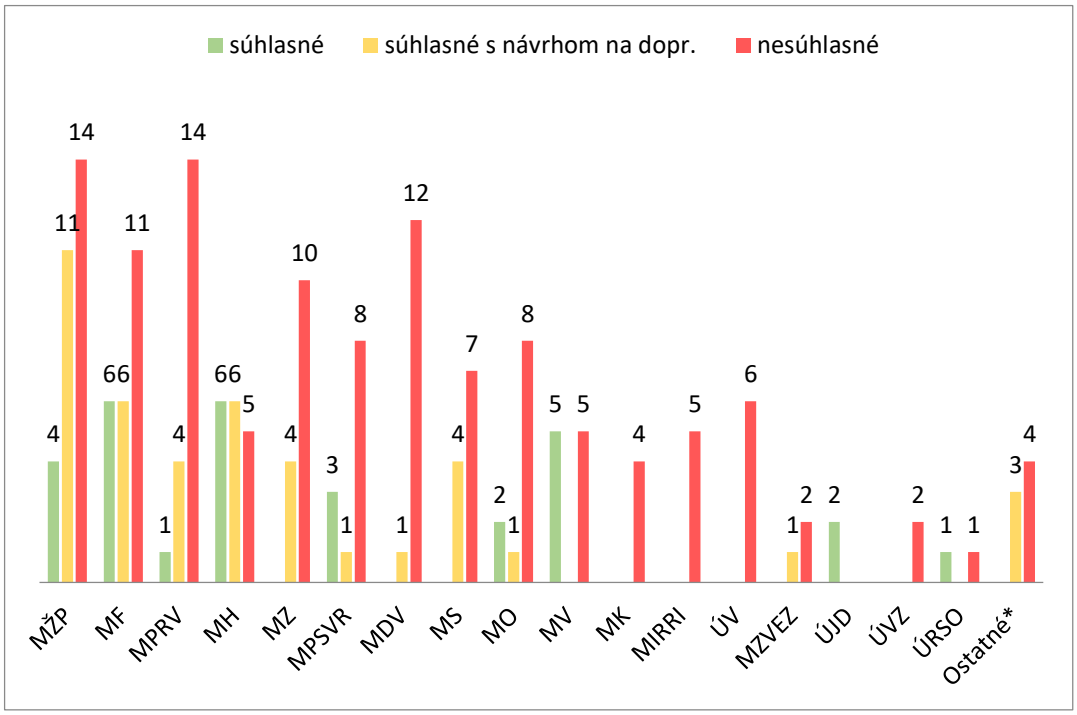
Graf č. 5: Štatistika celkového počtu materiálov podľa predkladateľa (2020)

Zdroj: štatistika MH SR[3]

[3] **Zoznam skratiek**: MŽP – Ministerstvo životného prostredia SR, MF – Ministerstvo financií SR, MPRV – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, MH – Ministerstvo hospodárstva SR, MZ – Ministerstvo zdravotníctva SR, MPSVR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, MDV – Ministerstvo dopravy a výstavby SR, MS – Ministerstvo spravodlivosti

Graf č. 6: Štatistika počtu stanovísk Komisie podľa typu stanoviska z pohľadu jednotlivých predkladateľov (2020)

Zdroj: štatistika MH SR[4]

Pri predkladateľoch zaznamenala Komisia negatívny pomer (vyšší počet nesúhlasných stanovísk v pomere k súhlasným stanoviskám a súhlasným stanoviskám s návrhom na dopracovanie) pri Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (pomer 5:14, z toho 1 súhlasné), Ministerstve zdravotníctva SR (4:10, z toho žiadne súhlasné), Ministerstve práce sociálnych vecí a rodiny SR (4:8, z toho 3 súhlasné), Ministerstve dopravy a výstavby SR (1:12, z toho žiadne súhlasné), Ministerstve spravodlivosti SR (4:7, z toho žiadne súhlasné), Ministerstve kultúry (0:4), Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (0:5), Úrade vlády SR (0:6), Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (1:2, z toho žiadne súhlasné), Úrade verejného zdravotníctva SR (0:2).

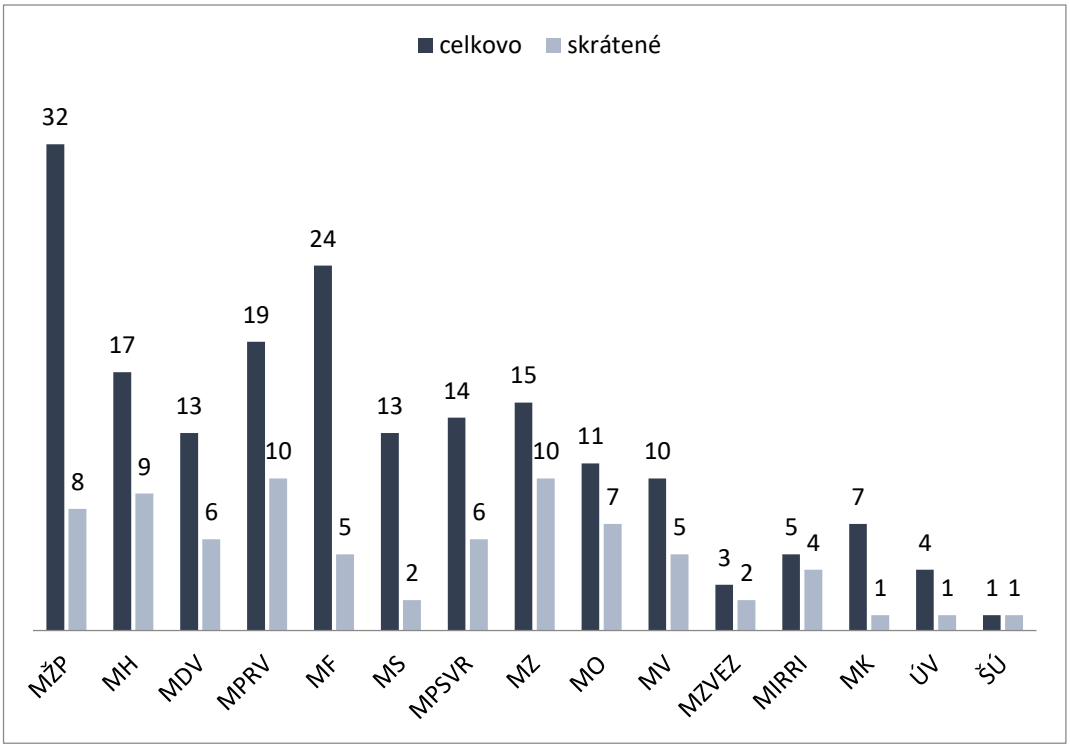
Počet žiadostí o skrátenie procesu v rámci PPK aj záverečného posúdenia bolo v priebehu roka 2020 spolu iba 77, čo predstavuje 40 % z celkového počtu materiálov predložených na PPK a záverečné posúdenie. Najvyšší podiel žiadostí o skrátenie Komisia v pomere k predloženým materiálom zaznamenala pri nasledovných predkladateľoch: Štatistický úrad

SR, MO – Ministerstvo obrany SR, MV – Ministerstvo vnútra SR, MK – Ministerstvo kultúry SR, MIRRI – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ÚV – Úrad vlády SR, MZVEZ – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ÚJD – Úrad jadrového dozoru SR, ÚVZ – Úrad verejného zdravotníctva SR, ÚRSO – Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, MŠVVŠ – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ŠÚ – Štatistický úrad SR, ÚNMS – Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, NBS – Národná banka Slovenska, ÚSZZ – Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, NBÚ – Národný bezpečnostný úrad SR, PMÚ – Protimonopolný úrad SR

[4] **Zoznam skratiek**: MŽP – Ministerstvo životného prostredia SR, MF – Ministerstvo financií SR, MPRV – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, MH – Ministerstvo hospodárstva SR, MZ – Ministerstvo zdravotníctva SR, MPSVR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, MDV – Ministerstvo dopravy a výstavby SR, MS – Ministerstvo spravodlivosti SR, MO – Ministerstvo obrany SR, MV – Ministerstvo vnútra SR, MK – Ministerstvo kultúry SR, MIRRI – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ÚV – Úrad vlády SR, MZVEZ – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ÚJD – Úrad jadrového dozoru SR, ÚVZ – Úrad verejného zdravotníctva SR, ÚRSO – Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

SR (100 %), Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (80 %), Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí (66 %), Ministerstvo obrany SR (63 %), Ministerstvo hospodárstva SR a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (52 %) a Ministerstvo vnútra SR (50 %). Pri ostatných subjektoch bol pomer nižší ako 50 %.

Graf č. 7: Štatistika počtu materiálov, ktoré boli predmetom skráteného PPK alebo záverečného posúdenia, v porovnaní s celkovým počtom materiálov podľa predkladateľa (2020)

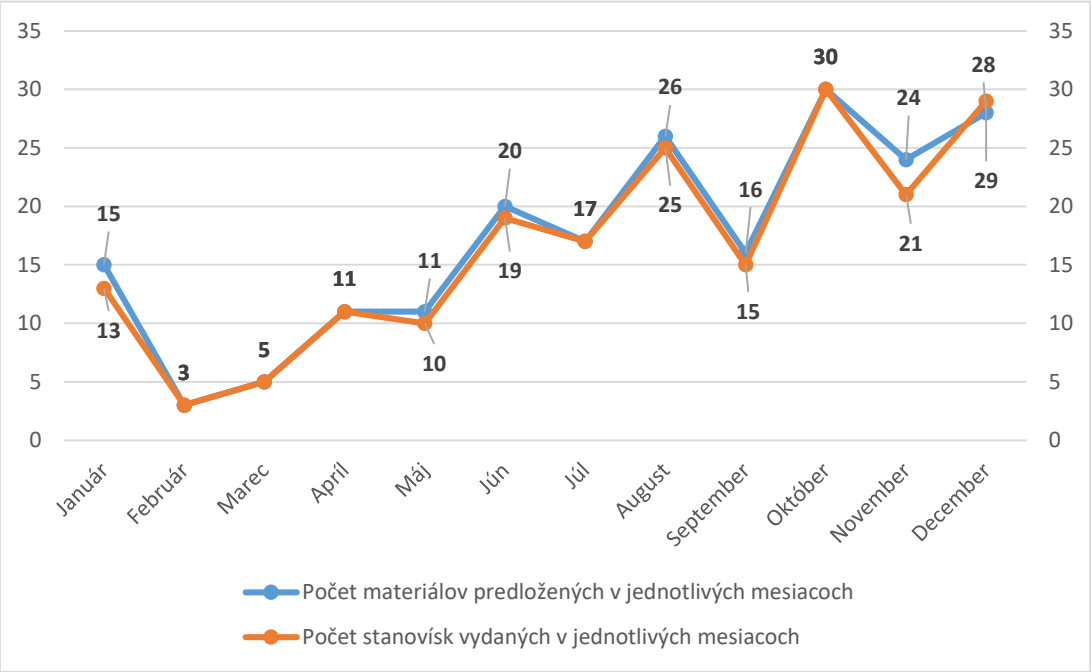

Zdroj: štatistika MH SR[5]

Predkladatelia predkladali materiály na posúdenie Komisie najviac v období august – december. Najväčší počet materiálov na posúdenie poslali predkladatelia v mesiaci október (30) a najmenej v mesiaci február (3). Potvrdzuje sa tak dlhodobý trend, kedy je najväčšia legislatívna aktivita zaznamenávaná pred koncom roka. Útlm v mesiacoch február a marec je možné zdôvodniť voľbami do NR SR a tvorbou novej vlády. V priemere tak za mesiac predkladatelia predložili na posúdenie Komisie 17 materiálov.

[5] **Zoznam skratiek**: MŽP – Ministerstvo životného prostredia SR, MH – Ministerstvo hospodárstva SR, MDV – Ministerstvo dopravy a výstavby SR, MPRV – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, MF – Ministerstvo financií SR, MS – Ministerstvo spravodlivosti SR, MPSVR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, MZ – Ministerstvo zdravotníctva SR, MO – Ministerstvo obrany SR, MV – Ministerstvo vnútra SR, MZVEZ – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, MIRRI - Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, MK – Ministerstvo kultúry SR, ÚV – Úrad vlády SR, ŠÚ – Štatistický úrad SR

Graf č. 8: Štatistika počtu predložených materiálov a vydaných stanovísk podľa mesiaca (2020)

Zdroj: štatistika MH SR

Najviac materiálov bolo už tradične predložených na konci roka

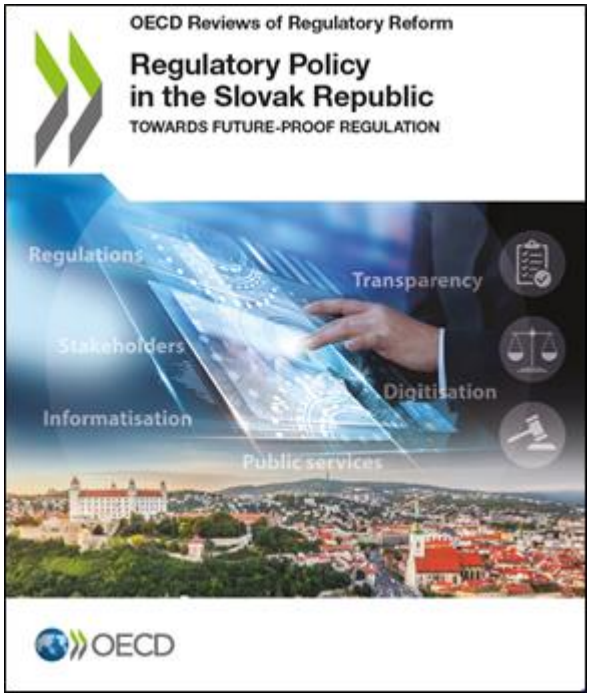
V súvislosti s vyššie uvedeným grafom je možné povedať, že počet stanovísk vydaných Komisiou podľa mesiacov bol takmer identický. Opätovne Komisia najviac stanovísk vydala pred koncom roka. Najviac stanovísk Komisia vydala v mesiaci október a najmenej v mesiaci február. Pre úplnosť je ale potrebné dodať, že v priebehu januára Komisia obvykle vydáva aj stanoviská k niektorým materiálom, ktoré predkladatelia predložia na posúdenie ešte v decembri. Priemerne Komisia za rok 2020 vydala 16 stanovísk mesačne.

Analýza OECD: Hodnotenie regulačnej politiky Slovenskej republiky

OECD Regulatory policy review of Slovak Republic

Vo všeobecnosti je možné povedať, že Slovensko je v oblasti lepšej regulácie na dobrej ceste, ale sú potrebné ďalšie snahy na zlepšenie procesov na národnej i regionálnej úrovni. Tieto závery vyplynuli z Analýzy hodnotenia regulačnej politiky Slovenskej republiky, ktorá bola v SR oficiálne predstavená v júli 2020. Analýzu vypracovalo v priebehu rokov 2019-2020 OECD v spolupráci s MH SR a na jej tvorbe sa zúčastnili i ďalšie ústredné orgány štátnej správy a inštitúcie relevantné v oblasti regulačnej politiky.

Slovensko podľa OECD urobilo od roku 2016 pokrok v oblasti regulačnej politiky

Táto Analýza je členená do 9 kapitol, ktoré pokrývajú celú regulačnú oblasť, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia agendy lepšej regulácie, dôkladného zhodnotenia procesu tvorby právnych predpisov, konzultácií s dotknutými subjektami, ex post hodnotenia regulácií, dosahovania súladu s reguláciami, inšpekciami, ako i všeobecného pohľadu na riadenie na nadnárodnej, národnej a regionálnej úrovni a tiež na inovatívne prístupy v SR k tvorbe regulácií.

Slovensko podľa OECD urobilo od roku 2016 pokrok v oblasti regulačnej politiky schválením Stratégie lepšej regulácie – RIA 2020 (ďalej RIA 2020) a zavedením novej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Všetky dôležité elementy ex ante fázy prípravy legislatívy sú v SR prítomné. Ide napr. o existenciu povinnosti vykonávať konzultácie s podnikateľskými subjektami skorých štádiách konzultácií, vďaka čomu sa SR umiestnila pomerne vysoko v hodnotení indikátorov regulačnej politiky (tzv. iREG, 2017) v porovnaní s inými krajinami OECD. V rámci analýzy OECD vyzdvihuje predovšetkým existenciu analytických jednotiek na väčšine ministerstiev, ktoré predstavujú príklad dobrej praxe pre okolité krajiny. Pozitívne sú vnímané aktivity v ex post oblasti regulačného cyklu, tj. nedávno vypracovaná metodika pre ex post hodnotenie existujúcich regulácií a pilotné projekty jej testovania v praxi, ktoré majú zabezpečiť, aby sa všetka legislatíva v SR po určitej dobe jej účinnosti v praxi vyhodnocovala, či je efektívna a či plní v prostredí svoj účel.

Napriek mnohým pozitívam OECD vidí priestor na zlepšenie v každej oblasti a v rámci jednotlivých kapitol vydala celkovo 38 odporúčaní, z ktorých väčšina je adresovaná vláde SR a niektoré i iným, napr. inšpekčným autoritám. Medzi kľúčové výzvy a potrebné kroky patria nasledovné:

Komisia RIA

Výzvy	Kľúčové kroky
• dosiahnutie spoločného hodnotenia členov Komisie (nie podľa jednotlivých vplyvov) • centralizovaná kontrola lepšej regulácie zo strany vlády SR • nízka kapacita analytických jednotiek	• posilnenie činnosti práce Komisie o ďalšie aktivity (pravidelné stretnutia a diskusia o materiáloch s predkladateľmi) • zvýšenie záujmu o vlády o tému lepšej regulácie • posilnenie analytických štruktúr a kapacít

Konzultácie

Výzvy	Kľúčové kroky
• pripravenie metodiky konzultácií • zapájanie do konzultácií nie len podnikateľských subjektov	• zrýchlenie procesu prípravy a implementácie metodiky konzultácií • zapájanie do konzultácií MVO, verejnosť • posilňovanie vzájomnej dôvery medzi konzultujúcimi a ministerstvami • vyššia transparentnosť - obmedzenie skrátených legislatívnych procesov (prípadne obmedzenie predkladania zákonov prostredníctvom poslaneckých návrhov)

Nové regulácie

Výzvy	Kľúčové kroky
• zväčšiť vplyv procesov RIA na celkový rozhodovací proces vlády SR • rozdelenie procesu RIA medzi rozdielne formy regulácií	• prepájanie analytických kapacít s rozhodovateľmi (policy-makermi) • vytvorenie jednoduchšieho systému posudzovania vplyvov pre menej významné legislatívne a nelegislatívne materiály • vytvorenie merateľných cieľov na hodnotenie kvality a zmyslu regulácií • obmedzenie zneužívania skráteného legislatívneho konania • zapojenie väčšieho počtu analytických kapacít do tvorby legislatívy

Ex post

Výzvy	Kľúčové kroky
• vytvorenie pilotných štúdií v rámci väčších (kritických) sektorov – napr. zdravotníctvo • vytvorenie SMART hodnotenia už v rámci RIA pri konkrétnom regulačnom návrhu a následne jeho zhodnotenie po cca. 2 rokoch účinnosti	• vytvorenie analytických kapacít pre ex-ante a ex-post hodnotenie • vytvorenie jasných metodických pokynov v rámci ex-post hodnotenia • vytvorenie kontrolného orgánu pre ex-post hodnotenie • ex-post hodnotenie politík by sa malo byť posudzované s prepojením na verejné financie

V súvislosti s napĺňaním cieľov lepšej regulácie, stanovených v RIA 2020 vníma MH SR odporúčania OECD veľmi pozitívne a plánuje ich implementovať postupne. Medzi najaktuálnejšie príklady patrí proces aktualizácie Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, ktorý začal v lete 2020 v nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády SR (2020) a ktorého cieľom bola predovšetkým implementácia princípu 1in-1out (2out) v SR. Rovnako tak boli v priebehu roka 2020 v rámci samostatnej pracovnej skupiny zahájené pilotné projekty ex-post hodnotenia existujúcich regulácií v Slovenskej republike.

MH SR vníma odporúčania OECD veľmi pozitívne a plánuje ich postupne uvádzať do praxe

Záver

Rok 2020 ešte viac zdôraznil, že nástroje lepšej regulácie (tvorba politík a regulácií na základe dát, posudzovanie vplyvov a pod.) majú svoje opodstatnenie a dôležitosť, obzvlášť v kritických časoch.

V období od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 Komisia posúdila celkovo 199 materiálov, z toho 161 materiálov bolo predložených na PPK, 30 materiálov na záverečné posúdenie a pri 8 materiáloch požiadal predkladateľ o udelenie výnimky z procesu podľa JM (ku všetkým vydala Komisia súhlasné stanovisko). Komisia zároveň evidovala 10 materiálov, ktoré porušili proces (t. j. materiál bol súčasne, alebo takmer súčasne, predložený do aj do PPK aj MPK).

V priebehu roku 2020 bol taktiež dokončený proces Analýzy OECD v súvislosti s Hodnotením regulačnej politiky Slovenskej republiky. Táto analýza bude slúžiť ako odborný podklad pre ďalší rozvoj nástrojov lepšej regulácie s cieľom kvalitnejšie pripravovať regulácie v legislatívnom prostredí Slovenska.

Cieľom implementácie ďalších nástrojov lepšej regulácie je zlepšiť systém tvorby legislatívy, pripravovať nadčasové regulácie, znižovať administratívne zaťaženie podnikateľského prostredia. Slovensko plánuje v priebehu roka 2021 v druhej fáze aktualizovať Jednotnú metodiku, pripraviť metodológiu konzultácií a ex-post hodnotenia, implementovať one-in,

one-out princíp a pripraviť školenia k jednotlivým nástrojom lepšej regulácie pre široké spektrum poslucháčov na národnej i regionálnej úrovni.